

BÁCSMEGYE

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPESTEN, Teréz-körút 2.

Fiókkiadóhivatalok: Zomborban: Gombos E. Berta dohánytözséjében. Ujvidéken: Schäffer Péter könyvkereskedésében. Szabadkán: Braun Adolf nyomdájában. Bácsalmáson: Rosenberg A. cégnél.

Lapvezér:

LATINOVITS PÁL.

Felelős szerkesztő:

PETŐ LAJOS.

Előfizetési árak:

Egész évre 12 K. — Fél évre 6 K. — Negyed évre 3 K.

Tanítóknak, aljegyzőknek, irnokoknak, földműveseknek és szerényebb javadalmazású hivatalnokoknak évi 8 kor., félévre 4 kor., negyedévre 2 kor.

Megjelenik minden pénteken.

A VÁLASZTÁSI MOZGALMAKRÓL hű, részletes és gyors tudósításokat kérünk lapunk minden barátjától és rendes tudósítójától. — Levelek csakis BUDAPESTI :: címünkre (Teréz-körút 2.) intézendők. ::

Válasszon a nemzet!

Óbecse, 1910 április 28.

Most, hogy a képviselőválasztások aktuálisak váltak s a választókerületekben a választás harca előre veti árnyékát, minden jó érzésű, hazafias választó polgárnak igazán magába kell mélyednie, jól megfontolni, meghányi-megvetni, hogy szavazatával — a jelölt személyét persze teljesen kikapcsolva — melyik pártot óhajtja támogatni?

Azt-e, mely politikai önmérséklet nélkül a szenvedélytől elvakulva vezeti a szerencsétlen nemzetet a biztos erkölcsi és anyagi romlás felé, avagy azt-e, mely a lehetőségekkel számot vetve a fennálló keretek bölcs, előrelátó és tervszerű munkálkodás útján elérhető szélesbitése folytán a magyar állam létkapott, immár majdnem elmerülni látszó hajóját megmenteni és a biztos révbe kormányozni akarja?

Az én politikai ideálom, vezérem, akit ellentmondás nélkül eszemmel, szívemmel követek: a nagy hazafi, a nagy államférfi, a kifogyhatatlan készülségi szónok gróf Tisza István!

Mikor az ugynevezett nemzeti (mintha talán az előbbi nem lett volna az) kormány s a függetlenségi párt jutott uralomra, mikor ugyanis a szabadelvű párt megszűnt, az ország hangulata, a közbizalom teljesen a függetlenségi párt felé fordult, mint amely pártnak képviselői programbeszédekben az Isten szabad ege alatt fogadkoztak, hogy hazánk teljes függetlenségét ki fogják vivni, tehát meghozzák Bécsből: 1. az önálló magyar hadsereget, 2. az önálló magyar bankot, 3. az önálló magyar vámterületet, 4. a magyar vezényszót.

Az én szívem.

Az én szívem bús halottas szoba,
Csupa gyász, mély fekete gyász.
Az életem: rémekkel teli
Hosszu tetszalott álmódás.

Az én boldogságom vad vizeken
Elmerült tündérszép hajó.
Az én dalom: egy fajkiáltás,
Pusztába-síró, elhaló.

M. Radich Jolán.

Az „Ezüst folyó“ és környéke.

— Eredeti tárca. —

Irtá: Latinovits László.

(8) Rosario, (Buenos-Aires) 1910.

(A földművelés, állattenyésztés és annak ágai Argentínában.)

Nagyon természetes, hogy ilyen kolonizációs célokra minél nagyobb területeket vesz meg az illető társaság, annál nagyobb nyereségre számíthat. Ugyanis nagyobb kiterjedésű földeket aránylag sokkal olcsóbb átlagárban lehet venni, mint a kisebbeket. Azonkívül a földet úgy lehet kiválasztani, hogy pl. a szántóföldek mellett a szőlőművelésre is alkalmas dombos vidék is álljon rendelkezésre. Így legajánlatosabbak az oly földek, amelyek Mendoza vagy San-Juan szőlőművelésre igen alkalmas hegyeitől kiindulva beletnyulnak a Pampába.

A nagy publikum ezeket a hangzatos ígéretek elhítte, az akkori idők hangulata átragadt az értelmes gondolkodni tudó intelligenciára, bizakodott ez is, mindazok pedig akik a nagyhangú beszédet kétkedéssel fogadtuk, a lelkesedéstől felhevült tömeg részéről hajlandók voltunk a hazafiatlanság, de sőt a hazaárulás vádját is hangtalanul eltűrni, magunkban pedig azt kívántuk, vajha adná a Mindenható, hogy a függetlenségi párt nagygyá, hatalmassá tegye hazánkat; mi örülnénk legjobban, ha a nemzeti magyar állam teljes függetlensége és önállósága kiépítésének munkája tető alá juthatna.

Mindenki nagyon jól tudja azonban, hogy a függetlenségi párt szerint a honmentés (?) munkájából nem lett semmi. Értsük meg, semmi, de semmi! Most már kinyitott a szemünk, tudjuk is, hogy miért nem! Azért, mert az esküvel meg erősített fogadalmak már megelőzőleg el lettek Bécsben paktálva.

Ez a szegény, elbolondított magyar nép pedig nem tudta, hogy azok, kik lefelé menyországot ígértek, felfelé az ördöggel a pokollal voltak szövetségben, elárulták összes elveiket, »a 48« legfeljebb csak mint szám birhatott már jelentőséggel, az elvet magát azonban nem fedte, mert a kuruc negyvennyolcasok behódoltak a hatvanhetes politikába! Jól tudták ugyanis, hogy az a sok maszlag, amit beigértek, leküzdhetetlen akadályokba ütköztek, megtörtek a koronás király akaratán, a jóhiszemű magyar nép háta mögött behódoltak tehát a 67-es politikának, hogy hatalomra jussanak.

Nemzetek történetében a politikával vaio ekkora szédelgés ritkán szokott előfordulni! Szegény nagy halottunk, Kossuth Lajos, ha te ezeket tudnád, kétszer is megfordulnál koporsódban, ha tudnád, hogy szent elveidnek letéteményesei (?) egyenként szökődnek attól a zászlótól, melyet te még előregedő, reszkető karral oly magasra emeltél.

Az elpártolás következménye volt aztán, hogy a letéteményesek lejáratták a függetlenségi pártot, bementek a delegációba, felemelték a kvótát és a lehető legrosszabb kiegyezést csinálták meg Ausztriával.

Az ilyen fiskális földeknek a megszerzése igen egyszerű dolog. Megalakul az illető társaság, mondjuk, egy vagy két millió korona alap-tőkével, megszerkesztik alapszabályaikat s ezt bemutatják az itteni kormánynak. Ha a kormány az alapszabályokat helyben hagyja, úgy ad utba-igazítást, hogy mely vidéken, mekkora területeket bocsáthat a társaság rendelkezésére. Amelyik legmegfelelőbb, azt a társaság megveszi. A vételár lefizetésének módozatait a legelőnyösebben állapítják meg.

Kisebbségi tőkével rendelkező társaságoknak igen előnyös földművelési ág a cukornád művelése is, 400—500.000 korona elegendő ahhoz, hogy egy tisztességes ingeniót berendezhessen az illető teljes felszereléssel. Itt az az előny, hogy a cukornád művelése vajmi kevés munkába kerül. Ha egyszer be van ültetve, három éven át csak vágni kell s a negyedik évben szükséges megújítani; sőt sok helyen öt éven át is vágják, mielőtt megújítanak. A cukornád biztos piaca van mindig, mert mint előzőleg említettem, Argentína még mindig nem termel annyit, hogy az saját szükségletének a fedezésére elegendő lenne. Ilyenformán a termést a cukorfinomító gyárak örömezt megveszik.

A gabona értékesítésére nézve meg kell jegyeznem, hogy a kisczarda termését igen előnyösen bírja értékesíteni, mert direkt adja el az export cégeknek, melyeknek ügynökei az aratás alkalmával bejárják az összes kolóniákat és megveszik a készletet a napi börze ár alapján.

* (Ipar, kereskedés és közlekedés.)

Ahhoz, hogy egy ily nagy ország iparáról, kereskedelméről és közlekedéséről beható ismeretést közöljek, igazán gyengének érzem magam.

A közös hadseregnek megszavaztak nemzeti vivmány nélkül mindent, az ország kiadásait 400 millióval, a hivatalnokok számát 24 ezerrel növelték, ez utóbbiakból, mint a hatalom részeiből lettek az őrszemek, örködték, hogy a magyar lelkétől idegen függetlenségi csalafintás napvilágra ne jusson. Mindhiába! Az igazság, miként a nagy szellem: eget kér, kitör!

A nemzet felocsudott, megdörzsölte szemét, megtudta a valóságot. Meg, hogy mit adott neki a függetlenségi párt. Semmit!

Hanem: lerombolta Lajtán innen és túl a függetlenségi párt erejét, de ami talán még fontosabb, kiirtotta a nemzetnek a függetlenségi párt nimbuszába vetett hitét, kipusztította a polgárság lelkéből a nemzeti aspirációkat és vágyakat. Ellenértéket nem kaptunk, de mindent odaadtunk Bécsnek, jutalmul kapott a nemzet nagyobb terhet, sok méltóságos címet, udvari tanácsosságot. Hullott a rendjel. A vezérek letették Bécsben a fegyvert, tetejébe még belviszályt szítottak egymást között, kettészakadt a függetlenségi tábor az egyesülhetés reménye nélkül, következett a tintatartó és törvénykönyv dobálással, vérrel verekedéssel, kavarodással garnirozott finálé.

A magyar ember szíve elszorul, de utálattal el is fordul a nemzeti uralom négy éves történetétől.

Gróf Tisza István rövid egy évig, olyan időben volt kormányrudon, mikor a magyar állam hajója a fékevesztett hullámok korbácsolása folytán teljesen irányt vesztett; dult az obstrukció ádáz dühe, mely a nemes gróf hazafias lelkéből fakadó minden produktív munkálkodását a nemzet erőit megsibbasztotta, mindazonáltal a nemzeti kormány négy év alatt sem hozott annyi vivmányt, mint ő. Mit is tett gróf Tisza István?

1. Kivivta, hogy a közös hadsereg a magyar hatóságokkal magyarul köteles levelezni. 2. Biztosított 1500 magyar ifjunak magyar tisztképző helyet a hadseregben, tehát megtette a kezdeményező lépést a magyar szellemnek a hadseregbe való bevitelére iránt. 3. A magyar ezredek magyar tisztekkel látta el. 4. A 48-as honvédek nyugdíját felemelte. 5. Buda várában az osztrák testőrség helyett a magyar testőrséget állította fel.

Nemcsak azért, mert 3 évi ittlétem alatt a kenyérért való küzdelem nem hagyott elegendő időt arra, hogy azokat alaposabban tanulmányozzam, hanem azért is, mert ilyesmiknek az ismertetéséhez alapos szakértelem kell, ami nálam sajnos, hiányzik. Azért hát engedje meg a t. olvasó, hogy e tényezőkről csak röviden szóljak, azaz elmondjam azt, amit tapasztaltam.

Argentína agrár-állam, mint Magyarország. Már pedig agrár államban az ipar rendesen háttérbe szorul. Argentínának is megvan az ipara, de természetesen úgy szólva még csak embrió állapotban. Kivéve a villamosság, gáz, és vízvezetési telepeket, serföldéket, téglagyárakat, fűrészgyárakat, quebracho-kivonat- és tannin-gyárakat, egyéb ipartelepeket csak elvétve látunk. Ez azonban nem soká lesz így, mert hisz Argentína óriási léptekkel halad, s amint a távolabb eső, ma pusztá vidékek megnyílnak a civilizáció befogadására, vállalkozó mindig akad, aki ipartelepeket létesítsen. Hiszen, mint említettem a Cordillerákban mérhetetlen természeti kincsek vannak elrejtve és akárhány oly tartomány van még, amelynek termékeny talaját még ember nem művelte s amelynek csendjét csak itt-ott zavarja meg az egymással folyton hadi lábón álló indiánok csatakiáltása.

A Rio Ignazu nevű folyónak van egy oly hatalmas vizesése, hogy azt villamos áram fejlesztésére felhasználva, a termelt áram elegendő volna nemcsak egy Pacific-vasut, hanem az összes környékbeli vasutak üzemének fenntartására és a nagyobb városok világítására is, csak meg kellene csinálni.

Nemrégiben fedeztek fel petroleumforrásokat az ország déli részén és megkezdték a kiaknázást, amely fényes eredménnyel járt. A nafta igen jó minőségű és nagy mennyiségben található, s ma

6. Levétette Budavára ormáról a fekete-sárga zászlót s ott azóta a háromszínű nemzeti trikolor lengedez. 7. Rákóczy hamvainak hazahozatalát kieszközölte. — El kell ismernie mindenkinek, hogy nagy eredmény egy év alatt, szemben a koalíció meddő uralmával.

Gróf Tisza Istvánnak hála, ismét kezébe vette a már porlepte zászlót, működését nem az elvakult szenvedély, nem az izzó gyűlölet, vagy nagyhangú ígéretek, hanem a közhasznu tevékenység, a közhasznu munkálkodás jellemzi, dicsőséggel hordja végig zászlaját az egész országon, lelkesülten, a meggyőződés erejével hirdeti a maga igazát, szíve együtt dobban a nemzet szívével, egész lénye, egész valója összeforr a nemzet vágyaival és aspirációival, próféta-szerűen és ihletteljesen kérelhelten vas logikájával mutat rá, hogy csak a minden egyéni érdeket nélkülöző s csakis a közérdeket tekintő összetartás, összefogás, szakadatlan, ernyedetlen munkásság hozhatja meg hazánk igazi nagyságát, önállóságát és függetlenségét.

Olvassuk el mindnyájan figyelmesen az ő beszédeit, emelje föl lelkünket hazafiságának önzetlensége, jellemének kristálytisztasága szepítőtelensége, ne hallgassunk az üres ígéretek hirdetőire, szakítsunk jobb meggyőződés után a multtal s egy szívvel, lélekkel sorakozzunk a munka nagy mesterének gróf Tisza Istvánnak zászlaja alá.

Dr. Faragó Jenő.

— **Latinovits Pál üdvözlése.** *Latinovits Pál*, a Bácsmezei Nemzeti Munkapárt elnöke újabb eme üdvözlőtáviratokat kapta:

A *bácsalmási* kerületi nemzeti munkapárt mai napon történt megalakulása alkalmából Méltóságodat örömmel üdvözli és hazafias működéséhez a legteljesebb sikert kívánja.

A mai értekezletünkön egyhangulag *Szutrély Lipót* bajai Takarékpénztári igazgatót jelöltük.

Gróf Teleky József pártelnök.

A *Bezdánban* megalakult nemzeti munkapárt nagy lelkesedéssel üdvözli Méltóságodat, — s Méltóságod bölcs vezetése alatt kibontott zászló mellé lelkesen csoportosul.

Dr. Radich Tihamér ügyvéd, a párt elnöke.

A *Cservenkán* megalakult Nemzeti Munkapárt tisztelettel üdvözli Méltóságodat, ki a legnehezebb időben a hatvanhetes párt zászlóját a vármegyében magasra emelte, és biztosítja Méltóságodat, hogy a Méltóságod zászlójának diadalra juttatása érdekében minden áldozatra és teljes közreműködésre kész

Fuchs Kálmán elnök.

már egy élénk ipartelep képződött a hely színén: Comodoro Rivadavia.

Hogy azonban a közlekedés és a munkaerő hiányával is számolni kell néha, álljon arra a következő példa. Egy küldöldi vállalkozó arra a gondolatra jött, hogy meghonosítja itt a selyemtenyésztést. Az idea kétségkívül jó volt, mert hisz Argentína igen sok selymet fogyaszt, amit külföldről importál, persze óriási vám mellett. Vett tehát Formosa tartományban földeket és beültette eperfával. Mikor az eperfák megnőttek, nem volt aki leszedje a leveleket, nem volt aki a hernyókat gondozza; így hát a vállalkozó kénytelen volt kerekét oldani. Az eperfái pár száz hektárnyi területen ma is megvannak.

Az ipar tekintetében is természetesen Buenos-Aires vezet, ahol igen sok iparvállalat van, melyek azonban korántsem elegendők ahhoz, hogy az ország szükségletét ellássák. Ebből azután szükségképpen következik, hogy az import-kereskedés óriási arányokban van kifejlődve. Ezt az állapotot aztán az iparállamok alaposan ki is használják és elárasztják legkülönfélébb áruikkal Argentínát. Azt hiszem, nem nagyítok, ha Olaszország mai, a régebbi állapotokhoz hasonlíthatatlanul jobb anyagi helyzetét az Argentínával üzött szerencsés kivitelű üzleteknek köszönheti. De egyéb államok is mindent elkövetnek, hogy tekintve az argentinai piac jóságát, minél szorosabb üzleti összeköttetésben álljanak ez országgal; sőt Németországban egy bizottság is alakult, amelynek kizárólagos feladata az Argentínával üzött kereskedelmi funkciók gyarapítása.

Annál elszomorítóbb tehát, ha látjuk, hogy Magyarország produktumai Argentína importjában egyáltalán nem foglalnak helyet a budai víz, meg a »Purgo« kivételével. Ez a körülmény annál sajnálatosabb, mert hiszen rengeteg sok oly produktuma van Magyarországnak, amely itt igen ó piactot találna.

(Folyt. köv.)

Választási mozgalmak.

— Saját tudósítóinktól. —

Palánka. Báró *Gromon Dezső* ezáltal meg fog jelenni a palánkai választókerület minden községében, hogy programmbeszédjét elmondja. A körutazás sorrendje a következő:

Május 17-én d. e. háromnegyed 9-kor *Parragon*, 11 órakor *Pincéden*, délután 3 órakor *Bácsujfalun*, d. u. 5 órakor *Bácson*. Május 18-án d. e. 9 órakor *Vajszkán*, fél 11 órakor *Bogyán*, 12 órakor *Palonán*, d. u. 2 órakor *Bácsujlakon*. Május 19-én d. e. 9 órakor *Dunabökényen*, 11 órakor *Bácstóvárosan*, délután fél 2 órakor *Borócon*, fél 4 órakor *Ujpalánkán*, fél 5 órakor *Palánkán*, fél 6 órakor *Ópalánkán*. Május 20-án d. e. 9 órakor *Wekerlefalván*, fél 11 órakor *Szépligetén*, d. u. 1 órakor *Szilbácson*;

A palánkaiak május 19-én nagyszabású ebédet rendeznek *Gromon* tiszteletére, melyen a vármegye vezetőférfiai közül is sokan jelen lesznek.

Ujvidék. Itt az a hír terjed el, hogy gróf *Teleki Arvéd* a jelöltségtől visszalép. A függetlenségi párt lapja ezt határozottan megcáfolja. Gróf *Teleki* személyét itt még ellenfelei is tisztelik, de azért megválasztásához nem sok a remény, most egy-nemely kortesének a harcmodora az intelligens köröket elriasztja a *Teleki*-zászlótól. Slezák pártja napról-napra nő.

Baja. A munkapárt erőteljes agitációt fejt ki, báró *Podmaniczky* Endre érdekében. E jelölt szerencsés megválasztásával nagy reménnyel mennek a küzdelembe, mely kétségtelenül igen erős lesz.

Magyarokizsa. Tallián Vilmos pártjához a szerbek újabb csapata csatlakozott. A szervezőbizottság nagy munkásságot fejt ki.

Titel. A nemzetiségi dr. *Hadzsi* hír szerint visszalép, mert Jákóval szemben minden törekvése hiábavalóan bizonyul

Szabadka. Az I. kerületben a függetlenségi párt nagy terrorizmust fejt ki. Ennek dacára *Vojnits* Sándor pártja óráról-órára növekszik. Győzelmét biztosra veszik. A II. kerületben *Mukics* még mindég erős.

Bezdán. Zsibory pártjának viszonyai az utóbbi időben ismét javultak.

Zombor. Április 24-én tartotta itt a nemzeti munkapárt alakuló s képviselő jelölő ülését. *Kozma László* nyitotta meg ez ülést s egyuttal ügyesen rácsáfolt azon beszédére, melyet 23 évvel ezelőtt tartott s melyet a függetlenségi párt most ellenzéki hangnak találva kinyomatott s mindenkinek osztogatott. Utána *Ivalovits Simon* dr. tolmácsolta *Kozma* beszédét a szerb választóknak. Most következett a megalakulás. Elnök, *Kozma László*. Társelnökök: *Frey Imre*, *Heindhofer Róbert*, *Falcione Nándor* dr., *Nikolits György* dr., *Novakovits Izidor* dr., *Falcione Árpád* dr., *Grüner Samu* dr. Jegyzők: *Strasser Henrik* dr., *Veidinger Frigyes*, *Lederer Dezső* dr. A végrehajtó bizottság elnökévé egyhangú lelkesedéssel *Molnár Károly* dr.-t választotta meg a nagygyűlés. Most *Kozma*, dr. *Konyovits Dávidot* ajánlotta a munkapárt jelöltjének. A jelölt elmondta gyönyörű programmbeszédét. Elmondta, hogy csak polgártársai bizalma s ősei iránti kegyelele indította őt arra, hogy a jelöltséget elfogadja. Azután előadta elveit, melynek felsorolását sokszor megakasztotta a lelkes éljenzés. Végül rácsáfolt arra a vádra, mintha ő szerb nemzetiségi lenne, aztán a város felvirágoztatásáról beszélt. Befejezésül azt mondja: Nem akarok sokat ígérni, mert aki sokat ígér keveset tart meg, azt az egyet azonban ígérem és fogadom, hogy megválasztásom esetére képviselői kötelességem hiven és lelkiismeretesen fogom teljesíteni,

iparkodni fogok az önök bizalmát tényleg ki is érdemelni; ígérem, hogy azt a mandátumot, mit önök nekem fognak adni, tisztán és mocsoktalanul fogom az önök kezébe visszaadni. Ha helyeslik azokat az elveket, amiket itt kifejtettem, kérem önöket adják szavazatukat rám, hogy győzelemre segítsék azt a zászlót, amit az önök bizalma kezembe adott.

Hatalmas éljéntől visszhangzott a *Vadászkürt* kert helyisége. *Konyovits* utána szerbül beszélt, majd *Kozma László* berekesztette az ülést s az ezekre menő tömeg hazáig kísérte a rokonszenves képviselő jelöltet.

A szállásokról már kora reggel 700 fellobogózt kocsik jöttek be a nagygyűlésre. Impozáns látvány volt a pár kilométer hosszú kocsisor.

A függetlenségi «távol tartottak» magukat a «cirkuszi jelenetekről» (ilyen plakátokat ragasztottak), de azért pár tacsót felbéreltek, hogy abcugoljanak. Délután pedig majmolni akarták azt a «cirkuszi jelenetet», mivel vagy tíz kocsival bejárták a várost. Mind a két tett hozzájuk illik.

A nagygyűlés a következő sürgönyt küldte gróf *Khuen Hédervári Károly* miniszterelnöknek:

A most megalakult zombori nemzeti munkapárt Nagyméltóságodat lelkesedéssel üdvözli, egyszersmind hazánk békés fejlődésére irányuló nagy, nehéz munkában erős hittel támogatja.

Kozma László pártelnök.

Ószivác. Ma, május 2-án érkezett községünkbe dr. *Bonta* a néppárt jelöltje, ki sorra járja a katolikus választókat szavazatok elnyerése végett. Kerületünk eddig a legkönnyebben nyerték a jelöltek. Most érdekes választásnak nézünk elébe, különösen, ha a *Justh*-párt zászlóvivői is megérkeznek. Tehát három párt fog versengeni a mandátumért. Drága mandátum lesz.

Zombor. *Fernbach* Péter végrehajtó bizottsága ugyszólván éjjel-nappal permanenciában van. A párt egyik vezetőembere vasárnap azt újságolta bizalmas körben, hogy a 67-es párt nagy csoportja tartózkodik *Konyovits*tól, a munkapárt jelöltjétől, nemzetiségi mivolta miatt. Ez a hír azonban nem bizonyul valóznak.

Bácsszentiván. Községünkben a néppárt zászlaja az utóbbi napokban meg erősödött.

Sztapár. A *Tomics*-féle óradikálisok óriási erőfeszítést fejtenek ki, hogy az itteni szerbket *Fernbach Károly* zászlaja köré csoportosítsák. Ennek azonban alig van valamelyes sikere. A munkapárt jelöltjének esélyei nap-nap után kedvezőbbek.

Szépliget. Községünkben általános lelkesedést keltett, hogy *Gromon Dezső* a jelöltséget elvállalta. A község vezetői érintkezésbe léptek dr. *Nagy Ákos* palánkai ügyvéddel, a kerületi pártelnökkel *Gromon*-nak ideérkezése alkalmából való méltó fogadtatása ügyében.

Felsőszentiván. A község választóinak tulnyomó része, az ellenfél minden terrorizmusa ellenére *Szutrély* köré csoportosul.

Kisszállás. Az itteni választók kivétel nélkül *Szutrélyra* fognak szavazni.

Baja. A *Justh*-pártot nagy kudarc érte. A függetlenségi választók nagygyűlést tartottak, melyen felszólították *Rajk Aladárt*, hogy *Justh*ot és pártját, melynek veszedelmes politikájával nem azonosíthatják magukat, hagyja faképnél. *Rajk* a felszólításnak eleget tett, s kilépett a *Justh*-pártból. Egyelőre pártönkivüli állást foglal el.

Kula. Községünk társadalmában általános részvételt kelt báró *Vojnits* Istvánnak betegsége, mely hetek óta ágyhoz köti.

Kuczora. Budapestról és Zomborból vett értesítés szerint báró *Vojnits* István már hetek óta nagymérvű influenzában szenved, ami választói körében nagy lehangoltságot kelt.

Hodság. A hodsági választókerületben jelenleg teljes szélcsend uralkodik. Csak itt-ott hallani más jelöltről is, mint *Ertl János*ról. Leginkább a multkor ittjárt *Landauer* Bélát emlegetik néppárti programmal. *Landauer* ugyanis a regőcei kerületben — mint ezt feltétlen bizottsággal tudjuk — kijelentette, hogy ott is, meg Hodságon is fellép és mindenütt 50—50000 koronát kockáztat. Mindenesetre furcsa felfogása lehet a hodsági kerületről, ha azt hiszi, hogy pénzzel győzhet *Ertl János* ellen, ki nek népszerűsége napról-napra emelkedik. Hogy *Ertl János*ot mennyire szeretik ma a választói, az legjobban a vasárnapi szentfűlöpi bucsun látszott meg. Az utolsó választáson néppárti szentfűlöpi a legnagyobb lelkesedéssel fogadták a körükben megjelent népszerű jelöltet s bizonyos, hogy választáskor is hasonló lelkesedéssel fogják a munkapárti lobogót győzelemre segíteni.

Bajmok. A *Magyarország* csütörtöki számában ok nélkül megtámadja községünk derék biráját, *Schönt*, akinek bűnéül rója, hogy polgári jogait gyakorolván — nem mint bíró, hanem mint magánember — dr. *Falcone* mellett foglal állást. A naiv támadáson jóízűt nevetnek.

Ujvidék. *Balla* Aladár volt főispán csütörtökön hazaérkezett, hogy *Teleki* gróf fogadtatására szükséges intézkedéseket irányítsa.

Magyarkanizsa. *Lovászy* Márton csütörtökön kerületébe érkezett.

Regőce. *Lányi* Mór folyó hó 6-án kezdi meg beszámoló körutját, melyet kedden fejez be.

Regőce. *Latinovits* Pál kedden kezdte meg körutját. Mindenütt óriási lelkesedéssel fogadták. Programbeszédének különösen gazdasági része keltett nagy tetszést. Az egyes községek népgyűléseiről a jövő számban részletesen tudósítunk.

Bezdán. A bezdáni nemzeti munkapárt lankadatlan lelkesedéssel dolgozik jelöltje, dr. *Zsibory* József ügyvéd érdekében. A párthívek száma napról-napra növekedik és ezzel párhuzamosan, mintegy varázslásra tűnnek el az ellenzéki zászlók. — A munkapárt intéző bizottsága élén, dr. *Rádich* Tihámér ügyvéd elnökkel, továbbá *Jámbor* Béla, *Molnár* Ferenc, ifj. *Csirszka* Konrád, id. *Leml* József, *Leml* Antal, *Beckei* József és Ferenc, *Bálint* Simon, *Nagy* Mihály, *Stulich* István, *Amrein* Mihály társelnökökkel állandóan permanenciában van és fáradhatlan buzgalommal működnek változva, a biztos győzelem reményében.

Zenta. A nemzeti munkapárt jelöltje körül egyideig nézeteltérés volt a párt vezetőférfiai közt. Minden jel arra vall, a megegyezés létre jött már.

Petrőcz. Dr. *Dungyverszky* Gedeon a családjában történt gyász miatt körutjának előre megállapított idejét megváltóztatta.

Káty. Dr. *Hadzsity* Koszta nemzeti-ségi jelölt vasárnap tartotta itt programbeszédét. Hosszu beszédében fejtegette azokat az okokat, melyek a radikálisokat a Justh-párttal való kooperálásra kényszerítették. A Justh-párt — úgy mondta — az egyedüli magyar párt, mely a nemzetiségi törekvéseknek utját egyengeti. *Hadzsity* egyedül jött.

Sajkásszentiván. *Hadzsity* nemzeti-ségi képviselőjelölt hétfőn tartotta meg programbeszédét. Sokan hallgatták. Zavarás nem történt.

Keczel. A Bácskával határos keczeli választókerület nemzeti munkapártja szerdahelyi dr. *Kesserű* Lajos budapesti kir. ügyészt, a hirneves jogászt léptette föl. *Kesserű* népszerű személye alkalmas arra, hogy a két ellenjelölttel szemben pártja zászlaját diadalra juttassa.

Torzsa. *Baloghy* Ernő állandóan a kerületben tartózkodik. Pártjának szervezését maga irányítja.

Kishegyes. Báró *Vojnits* pártja az utóbbi napokban ismét megerősödött.

Bácsalmás. *Szutrely* Lipót, a bácsalmási nemzeti munkapárt jelöltje programbeszédét ebben az időben tarja meg:

Május hó 9-én délelőtt 9 órakor *Csávolgy*. *Bácsbokodon* a programbeszéd 12 órakor tartatik meg. *Bácsborsodon* a programbeszéd délután fél 3 órakor tartatik meg. *Csávolgyon* és *Bácsbokodon* dr. *Alföldy* Béla németül fog beszélni. Május hó 10-én délelőtt 8 órakor *Bácsalmáson* lesz a gyűlés. Érkezés *Baja*-felől a reggeli vonattal, fogadtatás a bácsalmási nagyállomáson, onnan bevonulás a templom-térre. Indulás *Bácsalmásról* délelőtt 10 órakor *Kunbajára*, hol délelőtt fél 12 órakor lesz a gyűlés. *Madarason* a programbeszéd délután 4 órakor tartatik meg. *Bácsalmáson* és *Kunbaján* németül dr. *Alföldy*, bunyevászul dr. *Stipity* fog beszélni. Május hó 11-én délelőtt fél 10 órakor *Jánoshalmán* lesz a gyűlés. Érkezés *Baja* felől a reggeli vonattal a bácsalmási kisállomásra és onnan kocsin *Jánoshalmára*. Ebéd délelőtt fél 12 órakor. *Mélykúton* d. u. 3 órakor lesz a gyűlés. Május hó 13-án délelőtt 10 órakor *Rémen*, 12 órakor pedig *Borotán* lesz a gyűlés. Május hó 15-én délelőtt 8 órakor *Tataháza*n, 10 órakor pedig *Mátiételken* gyűléseznek. Utána ebéd és indulás délután 1 órakor *Felsőszentivánra*, ahol a programbeszéd délután 3 órakor tartatik meg.

Rajk Aladár jelölése.

— Saját tudósítónktól. —

Baja, 1910. május 2-án.

A függetlenségi párt ma tartott ülése országos eseményé vált. Ezen az ülésen ugyanis fölszólították dr. *Rajk* Aladárt, az eddigi képviselőt, hogy lépjen ki a Justh-pártból. *Rajk* a kérelmet teljesítette s most — *Hentaller* Lajos példáját követve — pártot kívüli függetlenségi programmal küzd a munkapárt erős jelöltje, báró *Podmaniczky* Endre ellen.

A nagygyűlést a Bányász-állodában nyitotta meg *Drescher* pártelnök, akinek indítványára elhatározták, hogy a jelöltséget újból *Rajknak* ajánlják föl, de csak azzal a föltétellel, ha se a *Kossuth*, se a Justh-párthoz nem csatlakozik. A közönség ehhez hozzájárult.

Ezután dr. *Nyiráthy* János indítványára *Rajk* Aladár lakása elé vonultak, ahol a gyűlés határozatát ismertették vele.

Rajk Aladár hosszú beszédében köszönte meg a bizalmat. Többi közt ezeket mondta:

»Nem vágyódom én hatalomra, nem akarok én vagyont. Hiszen ez a kettő csak eszköz annak a célnak elérésére, amelyet én már elértem. És ez: a Ti szeretetetek!

Ezt a szeretetet akarom én megtartani, ennek a szeretetnek a kölcsönösségét akarom én ápolni és állandósítani. És hiszem és bízom benne, hogy ez sikerül.

Mert hiszen nem olyanfajta szeretet ez, hogy a felfedezésére kutató expedíció volna szükséges, itt született ez a szeretet, ebben a városban ahol én születtem és Ti általatok született, akik dolgoztatok értem, akik fáradtatok, áldoztatok értem, neveltetek engem és ha vagyok valami akkor Ti általatok, a Ti jóvoltokból vagyok. Itt született az én szeretetem, itt növekedett és csak velem együtt fog elmúlni»

Drescher és dr. *Nyiráthy* beszéltek még. Azután szétoszlott a tömeg.

Választási harc a kölpényi kerületben.

— Saját tudósítónktól. —

Kölpény, 1910. ápr. 26.

Az 1905. évi januári választások idején feltűnést keltett az a körülmény, hogy a kerület választási harcából tót nemzetiségi jelölt, *Hodzsa* Milán került ki győztesként. *Berzeviczy*-féle népi iskolai törvényjavaslat elleni küzdelem jelszavával hódította meg a maga részére a szerb és tót választókat az akkori — amugy is bizonytalan, zavaros — politikai helyzetben. A győzelmet ezen kívül még a választás előtt, előző év őszén *Petrőcz*ön tartott népgyűlés is elősegítette, melyen a tót és szerb választók — az utóbbiak *Tomics* Jása vezetésével, ki a gyűlésen szónokolt is — kezet nyújtottak egymásnak. *Hodzsa* Milán honatyasága nem sokáig tartott volna, mert a következő év április hónapjában már ismét választások voltak. Tekintettel erre a pünkösdi királyságra a tótok és szerbek, illetőleg a párt vezetői paktumot kötöttek 1906. évi március hónapjában, mely szerint újból *Hodzsa*t fogják jelölni, de már a legközelebbi választáskor szerb lesz a jelölt.

Azonban azóta minden tekintetben nagyot fordult a világ. Az általános, titkos, községenkénti, egyenlő választói jog követelésének hangoztatása kerületünkben a hódításra alkalmas és hatásos, de nekik nem elég, mert a munkapárt jelöltje, dr. *Dungyverszky* Gedeon is ezzel a jelszóval indul a harcba. *Tomics* Jása, a radikális szerbekkel együtt, pedig *Justh* Gyuláékkal ölelkezik. *Nossza*, más dolgot kellett előráncigálni.

A vezetők úgy okoskodtak, hogy *Cservenkán* és *Temesvárott* megjelenő német nemzetiségi-irányú lapok már előkészítették a talajt arra, hogy a németekkel is lehet valamit csinálni. Ezen célból a múlt hó végén *Ujvidéken* konferenciát tartottak, melyre a kerület németajku választói is hivatalosak voltak és állítólag, *Óker*, *Bulkeszi* és *Sóvé* volt »képviselve« a konferencián. A megállapodás az volt, hogy felváltva olyan szerb, német és tót jelöltet állítanak, ki az országgyűlési nemzetiségi pártnak a tagja, úgy, hogy a megválasztott legalább három évig legyen képviselő. A feltétel az, hogy a németek legalább 400 szavazatot hoznak.

Nézzük már most, hogy ezzel szemben mi a helyzet képe és milyenek ezidőszerint a választási esélyek. A »Bácsmegeye« hasábjain is olvashatjuk, hogy a választási hírek szerint az egyes községekben dr. *Dungyverszky* pártja napról-napra nő, így különösen *Ókeren* és *Petrőcz*ön, pedig jelöltünk csak májusban fogja meg látogatni a községeket programjának kifejtése céljából. *Sóvé*n *Boltz* József kereskedő, ki már mindenféle elképzelhető-párti volt s jelenleg nemzetiségi agitátor — legfeljebb tíz szavazatot hódít majd, de már ezzel is kicsit túloztunk. A harmadik németajku község *Bulkeszi*, itt még most egy kis baj van a kréta körül. *Bulkeszin* eddig még *Nikolics*nek sok hive van s talán ebben a községben legzajosabb a választási harc. *Bulkeszi*-i polgártársaink közül azok, kik a nemzetiségi párttal akarnak menni, úgy látszik tetszelegnek maguknak azzal, hogy majd egyszer németet választhatnak. Pedig ez csak utópia. Érdeklődjenek jobban a dolgok állása felől és meglátják, hogy már most is megállapítható, miszerint 400 németajku választó nem fog leszavazni *Nikolicsra*, sőt 400-nak a negyedrésze sem. Másodszor pedig bizonyosan megelégedtek arról, hogy a megvalósítás előtt álló választójogi reformmal kapcsolatban a kerületek beosztására is rákerül a sor. Elhiszik-e, hogy a kölpényi kerület megmarad majd ilyen képében? Ugye, hogy nem? Ugye a községnek, mint egyeseknek java nem ilyen politikát kíván, mert mi jót és hasznosat várhatnak egy nemzetiségi képviselőtől? Hogy képviselné a kerületet az, ki még magyarul sem tud? Hogy egyéb képzettségéről, közjogi tudásáról és értékéről ne is beszéljünk. Legény legyen a gáton, ki az ország színe elé áll, hogy bennünket képviseljen.

A választás még messze van és *Bulkeszi* polgártársaink még meg fogják gondolni, hogy azzal a jelölttel tartanak-e, aki a biztos bukás felé evez.

Amerikába vándorolt bácskaiak viszontagsága.

Newyork, 1910. április 12.

*Ellis-Island*ról a következő bácskai vonatkozású híreket jelenti a bevándorló hatóság:

Tiszaistvánfalváról érkezett ide a 40 éves *Klemens* Lőrinc, hogy fivéréhez, *Klemens* György-höz utazzék *Clevelandba*, ki ott a 36-ik utca

1512 szám alatt lakik. Bal szemére vak lévén, az orvosok bizonyítványt állítottak ki ellene, a vizsgálóbíró az azonban ennek dacára kibocsátja, ha fivére megfelelő affidavitet küld be a hatóságához.

Palánkáról érkezett ide a 70 éves Anweiler Keresztély, hogy egyetlen gyermekéhez, a Lebanonban férjénél levő leányához, illetve vejéhez, Maurer Jánoshoz utazzon Lebanonba, ki ott a Guilford Str. 211. szám alatt lakik. Aggkora miatt állítottak ellene az orvosok bizonyítványt, melynek alapján a vizsgáló bíróság visszatartotta és csak azon esetben bocsátja ki, ha veje megfelelő affidavitet küld be a hatóságához.

Gyanut keltett a bevándorlási hatóság előtt, hogy a 48 éves Mattesz Márton, ki **Szentfüllőpről** érkezett ide, hogy sógorához, Hónis Adámhoz utazzék Princetonba. N. Y., ki ott a John St. 108. szám alatt lakik, — ugyanazon községből több fiatal leányt hozott magával. Ezek között volt a 18 éves Jack Zsófi, ki a Long Island City, Theodor St. 279. szám alatt lakó fivéréhez, Jack Istvánhoz kívánt utazni; továbbá ugyanannak unokanővére, a 17 éves Mattesz Franciska, ki ugyanazon címre utazik; végre a 16 éves Hengel Anna, ki nagybátyjához, Ament Jakabhoz kívánt utazni 1330 Randolph St. alá, Philadelphia, Pa. A vizsgálat folyamán Mattesz okmányokkal igazolta be, hogy ő a lányokat hozzátartozóik kérelmére kísérte el ideig, de ezen magára vállalt kötelezettség ideérkezéskor megszűnt és a lányok további dolgához neki semmi köze. Ennélfogva a vizsgálóbíró az őt kibocsátotta és értesítette a lányok rokonait megérkezésükről.

Apatinból az 56 éves Holberger Márton érkezett ide, hogy barátjához, Bekens Jánoshoz utazzon Youngstownba. O., ki ott a Champion St. 23. szám alatt lakik. Aggkor miatt állítottak ki ellene bizonyítványt, melynek alapján a vizsgálóbíró kizárta. Törődött állapota folytán még affidavittel sem lehetne ügyén segíteni, minélfogva a menház ügynöke meg sem kísérelte a felebbezést.

Kátyról érkezett ide a 40 éves Randélyi Lázár, hogy sógorához, Tyusics Lázárhoz utazzon Collinwoodba, O. Kettős sérv miatt állítottak ki ellene az orvosok bizonyítványt, melynek alapján a vizsgáló bíróság kizárta. Bajának súlyos természeténél fogva a menház ügynöke meg sem kísérelte a felebbezést s így Randélyit legközelebb deportálják.

Szabadváról érkezett ide a 21 éves Knapp Katalin, hogy sógorához, Béres Józsefhez utazzon Hamiltonba, Ont., Kanada. Csak 17 dollárnyi pénzzel rendelkezett és jegye sem volt Hamiltonig kifizetve, minélfogva a vizsgálóbíró visszatartotta és felszólította sógorát, hogy az utazási költségen kívül elegendő pénzt küldjön, hogy a lány a 25 dollárt a határon felmutathassa. A lány szülei is valahol Kanadában tartózkodnak, de azoknak címét utközben elvesztette és csak annyit tud, hogy azok valahol közel a sógorához laknak.

A megyei történelmi társulat közgyűlése.

— Saját tudósítónktól. —

Zombor, 1910. május 2.

Folyó hó 1-én tartotta a Bács-Bodrogvármegyei Történelmi Társulat évi rendes és ezuttal tisztújító közgyűlését. Ott láttuk a társulat tisztikarán kívül Evetovics Jánost, dr. Thim Józsefet, Gráf Nikázt, id. Mihályi Jánost, Szemző Gyulát, Faragó Jánost, Zsoldos Benőt, Grüner Somát, Fejér Gyulát, ifj. Frey Imrét.

A közgyűlést **Kozma** László elnök pont 10 órakor nyitotta meg. Megnyitójában felette érdekes helytörténelmi adatokat csoportosított, amelyeket szabadságharcunk zivataros idejéről, a ref. egyházi jegyzőkönnyek öriztek meg számunkra.

Ezután **Trenesény** Károly titkár és **Gubitz** Kálmán muzeumőr terjesztették elő a társulat 1909. évi működésére és muzeumának gyarapodására vonatkozó jelentésüket. **Buday** Gerő pénztáros pedig a társulat anyagi ügyeiről számolt be.

Evetovics János működő tag a zombori ferencendű szerzetesek zárdájáról és a jelenlegi plébánia templom építéséről értekezett. Értekezésében új nagybecsű adatokkal járult Zombor történetéhez.

A megejtett tisztújításon közfelkiáltással egyhangulag megválasztott elnök **Kozma** László, alelnök **Latinovich** Géza, titkárrá **Tren-**

csény Károly; másodtitkárrá dr. **Závodszy** Levente, pénztárossá **Buday** Gerő, ügyészszé **Grüner** Samu; muzeumőrre **Gubitz** Kálmán. A választmányba új tag gyanánt egyhangulag **Faragó** János kir. tanfelügyelő választott meg.

A felette érdekes gyűlés délig elhuzódott.

H I R E K.

Siratók.

*Fekete márványra csörrenő gyöngyökként
Hullottak jajaidd a kedves, bús hantra.
Elsírtad benne a tavaszi verőfényt,
Mely a te számodra nem ragyog fel újra.*

*Elsírtad benne a mult sok-sok üdvét,
A jövő álomként tovatűnt reményit . . .
Elsírtad gyöngyszemként, tiszta, fehér lelkét,
Márványnál sötétebb, gyönyörű szemeit.*

*Mély bánatod szívemig hat . . .
Másnak, óh, még nagyobb gyász jut!
Könnyű annak, ki sirathat, —
Könnyű annak, ki sirni tud . . .*

*Hát én kit sirassak, hát én mit sirassak?
Kinek a fejfáját öleltem zokogva?
Könnyemmel a sírját hogy öntözsem annak,
Kéért szívem gyászol, kinél lelkem fogva!?*

*Az arca nem halvány, nem por és hamu már,
De rózsás, kacagó, mint a kelő hajnal . . .
Nemcsak a szelleme, de maga is itt jár,
Itt jár-kei közöttünk, mint egy földi angyal.*

*Kit szerettem, ki elhagyott . . .
Kit üldözök, ki egyre fut!
Könnyű annak, ki sirathat, —
Könnyű annak, ki sirni tud! . . .*

Jedlicska-Jászkará Jenő.

Báró Vojnits István betegsége. Báró **Vojnits** István — mint részvétellel értesülünk — már hetek óta oly mérvű influenzában szenved, hogy orvosai tanácsára kénytelen a szobát őrizni. A népszerű, köztiszteletben álló férfiú betegségének híre a megyében is elterjedt, ahol a társadalom minden rétegében őszinte részvétet kelt. Hogy léte iránt nap-nap után levélben és táviratban tudakozódnak.

Rohonyi köszönete az **ujvidékieknek.** Ujvidék város közgyűlése tudvalevően **Rohonyi** Gyula államtitkár nagy többséggel diszpolgárrá választotta meg. Rohonyi e megtiszteltetést **Mátkovits** főispánhoz és a város polgármesteréhez intézett eme két levélben köszönte meg. A főispánhoz intézett levél szövege ez:

*Méltóságos Uram!
Kedves Barátom!*

Szíves távirati értesítésedért, melylyel Ujvidék városa diszpolgárává történt örvendetes megválasztásomat tudatni kegyeskedtél, fogadd — igen tisztelt barátaimmal — a törvényhatósági bizottsági tag urakkal együtt hálás köszönetem és viszonzó üdvözetem nyilvánítását.

Ujvidék város virágzásának előmozdítását és polgárai jól felfogott érdekeinek ápolását annál is inkább mindenkor elsőrendű kötelességemnek fogom tartani, mert a helyes irányu helyi érdekek istápolását országos érdekek tartom.

Kiváló tiszteletem kifejezése mellett maradtam igaz híved.

A polgármesterhez eme levelet intézte:

Kedves Barátom!

Büszke örömmel és hálás szívvel vettem a szíves távirati értesítést, melyben tudatni méltóztattál, hogy Ujvidék város diszpolgárává választott.

Fogadjátok összesen és egyenkint hálás köszönetem nyilvánítását azzal a biztositással, hogy Ujvidék városa és annak polgársága érdekeit mindig szívemen viselni és minden erőmmel előmozdítani törekszem.

Fogadd kiváló tiszteletem nyilvánítását, mellyel maradtam igaz híved.

Lakodalmi üdvözlőtávirat Latinovits Pálhoz. **Latinovits** Pál, lapunk vezére **Órszállásról**, két tekintélyes család lakodalmi ünnepe alkalmából a következő táviratot kapta: **Rozmánicz** István és **Feszler** Agata lakodalma alkalmából az örömszülők: **Rozmánicz** István és **Feszler** Antal, az ifju házaspár és az összes lakodalmi vendégek üdvözlik Méltóságodat. — A társaság nevében: **Somoskeői Sűthő** János.

Vajda Ödön főpát a napokban Baján volt, ahol a cisztercita rendházat vizsgálta meg.

A szabadkai ügyvédi kamara köréből. A szabadkai kamara **Kiss** György dr.-t Baja székhelyi az ügyvédek lajstromába iktatta, továbbá **Rohonyi** Gyula ujvidéki ügyvédet (lemondás), **Vukicsevics** György ujvidéki ügyvédet (elhalálozás) az ügyvédek lajstromából törölte. **Rohonyi** Gyula az irodájához tartozó iratokat **Barta** Félix dr. ujvidéki ügyvédnek adta át, **Vukicsevics** György irodája részére gondnokká **Gavanszky** Tivadar dr. ujvidéki ügyvéd rendeltetett ki.

A topolyai h. plébános szabadságotatása. Az ersek **Czirák** Gyula id. r. k. adminisztrator betegsége miatt 2 hónapra szabadságotat.

A szabadkai tanítói kar köréből. A közoktatásügyi miniszter **Menich** Mária és **Sztiptsné Kováts** Margitot a szabadkai külterületi állami iskolához rendes tanítónővé nevezte ki.

Egy jegyző ünnepeltetése. A palánkai járás jegyzői kara április 27-én szép ünnepség keretében bucsuztatta a nyugalomba vonult boróci jegyzőt, **Mallin** Károlyt, a jegyzői kar egyik derék, köztiszteletben álló tagját. A jegyzők testületileg jelentek meg előtte; nevükben **Hirmann** Máté palonai jegyző igen tartalmas, könyekig megható beszédben bucsuzott el a kedves kartársától, miközben átnyújtotta arcképeiket tartalmazó gyönyörű albumot. **Mallin** könyes szemekkel köszönte meg a baráti szeretet megkapó megnyilvánulását. Az ez alkalmából rendezett banketten elsőnek **Büchler** Róbert szólt föl s a töle megszokott lelkes szavakkal dicsőítette az ünnepelt eredménydus munkásságát. A szép beszéd rendkívül nagy hatást tett a jelenvőkre. Felköszöntöket mondtak még: **Szalay** Dezső dunacsébi jegyző, aki figyelemmel hallgatott beszédben a szolgabírói hivatal tagjait, **Bikár** György ópalánkai jegyző hatáson a járásbírói tisztviselőit, **Fejes** Agoston wekerlefalvai jegyző nagy tetszés közt az adóhivatali tisztviselőket, **Bercsényi** József parragi jegyző talpraesetten a boróci lakoságot, **Dupteza** K. boróci jegyző a kollégialis együttérzés ápolását tetszetős beszédben élte. **Benyács** Simon szépligetli jegyző eszmegazdag és formailag is igen szép beszédben a járás jegyzői kara nevében bucsuzott **Mallintól**. A szomszédos hódási járás jegyzői megbízásából pedig **Késmárky** Géza szentfüllői jegyző köszöntötte nagy sikerrel.

Elhalasztott orvostudományi előadás. Lapunk legutóbbi számában megírtuk, hogy a bácsmegyei orvosfiókszövetség e hó 8-án Zomborban felolvasó ülést tart. Ezt az ülést e hó 15-ikére halasztották, most az egyik felolvasó: dr. **Okolicsányi** **Kathy** Dezső egyetemi tanár, akadályozva van a 8-iki megjelenésben. A jeles tanár felolvasását nemcsak az orvoskörök, hanem a nagyközönség is nagy érdeklődéssel várja.

A dunagárdonyi orvos lakpénze. Dunagárdony község képviselőtestülete a községi orvos részére 300 korona évi lakbért szavazott meg.

Ada község segélye. Ada község képviselőtestülete özv. Magyar Jenőnének 200 korona segélyt szavazott meg.

Házasságok. Dr. **Engelmann** Jenő adai ügyvéd, **Engelmann** Adolf adai nagybirtokos s törvényhatósági bizottsági tag fia e hó 8-án tartja esküvőjét **Szegeden** **Winkler** Margit kisasszonnyal, **Winkler** Mór leányával.

Czikajló László okl. gyógyszerész eljegyezte **Michels** Mici kisasszonyt, özv. **Michelsz** Gyuláné urnó leányát Ujvidéken.

Dr. **Tolmácsy** István zentai ügyvédjelölt eljegyezte **Kathy** Ilonka kisasszonyt, **Kathy** Lajos zentai anyakönyvezető leányát.

König Géza szegszárdi tanító eljegyezte **Bodroghy** Irén kisasszonyt Zentán.

Schneider János bácsi kereskedő eljegyezte **Maldecker** Micikét.

Doppler Róbert ujvidéki tanító eljegyezte **Füke** Ilonát Palánkán.

Dobó Jenő adai lakos e hó 10-én tartja esküvőjét **Rosenberg** Gizellával Zentán.

Jegyespárak figyelmébe ajánljuk **Hoffmann** **Mihály** özvegye 30 év óta fennálló butorgyárát Szabadkán.

A bajai kereskedelmi és iparbank igazgatójává Lövinger Jenőt, a szegedi keresk. és iparbank bajai fiókjának üzletvezetőjét választották.

A bácsalmási központi olvasóegylet alapszabályait a belügyminiszter jóváhagyta.

Halálozások. Jovánovits István udvari tanácsos temetése Nagykikindán fényes egyházi szertartással történt. A sok ezernyi gyászoló közönség közt az összes hatóságok, testületek és egyetek küldöttségei is voltak jelen. Haláláról azt írják nekünk, hogy Jovánovits április 25-én érkezett Nagykikindára rokonainak meglátogatása és birtokai kezelésének megvizsgálása végett. Harmadnap, vagyis szerdán kora reggel fölkel, hogy a határban levő pusztára kikocsizék. Fél 8 órakor vette magához a reggelit. Evés közben rosszul lett s néhány perc alatt meghalt. Szívizérlődés ölte meg. A köztisztviselőben álló *Dungyerszky-család* iránt országsszerte meleg részvét nyilvánul.

Gondnokság alatt. Vidovits Kálmán bajai, Tóth Ferenc újvidéki, Petrovits Olga ósziváci és Lisevity János zombori lakost gondnokság alá helyezték.

A szabályai és titeli járásköri tanító-egyesület a volt Határvidéken működő összes községi tanítók bevonásával, május 11-én d. e. 10 órakor, Csurogon, a községi központi iskola-épületben gyűlést tart, melynek tárgysorozata ez: 1. Elnöki megnyitó beszéd. Tartja Dimitrijevic Simon, szabályi közs. isk. ig. tanító. 2. Gyakorlati tanítás a IV. o.-ban, a magyar beszéd- és értelemgyakorlatokból. Tartja Tomics János csurogi közs. isk. h. ig. tanító. 3. A tanító a néperért. Előadja: Zitta János titeli áll. ell. isk. ig. tanító. 4. A gyakorlati tanítás bírálása és eszmecsere az előadott tárgyról. 5. A volt Határvidék népoktatásának rendezése és a volt Határvidéken működő községi tanítók helyzetjavítása, előadja: Dimitrijevic Simon, szabályi közs. isk. ig. tanító. 6. Indítványok. 1. A múlt ülés jegyzőkönyvének felolvasása és hitelesítése. 2. Pénztáros jelentése és a pénztár megvizsgálása. 3. Új tagok jelentkezése. 4. Folyó ügyek elintézése és indítványok. 5. Tisztújítás. 6. A következő gyűlés helyének, idejének és tárgyainak meghatározása.

A zentai Endreiné-féle leánynevelő intézet által f. évi április hó 9-én rendezett »Jókai-hangverseny« alkalmával a következő felülfizetések eszközöltettek: A zentai főgimnázium VIII. osztálya 20 K. Szárich Géza, Heiszler Gy. Ferenc és Engli Adolfiné (Szabadka) 5 K., ft. Pala Ferenc, Ferencz Pál és társa, és Fischer Sándor (Budapest) 3—3 K. Helmberger György 2 K 60 f. ft. Prekajszki Milos, dr. Hajdu Dezső (Budapest), Polyák Henrikné (Tornyos), dr. Hecker Kálmán és dr. Méri Sándor 2 K 40 ft. Schweiger Herman, Marberger Mártonné (Bácsfeketehegy), Veress Árpád, ifj. Adler Zsigmondné, Ötner Adolfiné (Ada), Hirschfeld Ferencné, Grünhut Rezső (Hosszuhetény), N. N. és Hirschl testvérek 2—2 K, Veber Aladár 1 K 80 f., Zentai Soma 1 K 60 f. dr. Bárdos Lipót, Vámos János, Pollák Fülöp, Beretka Imre, Kadván Lajos, N. N., Jelinek Sándor és Brichta Mór 1—1 K, Tábori N. (Csóka) 60 f. Goldstein Dezső 40 f. dr. Rothmann Árpádné és N. N., 20—20 f., összesen 89 kor. 40 fillér. Mely összeget köszönettel nyugtáz ez uton az intézet igazgatósága.

Az Alföldi Gazdasági Egyesület nevelőintézete Szabadkán. Szegedről írják nekünk: Az Alföld ezen agilis egyesülete, amely Szegeden székel és amely különösen a kisgazdák tömörítésével, köztük a helyes gazdálkodási irányok ismertetésével s a nemzeti kultúra terjesztésével igazi nemzeti missziót teljesít, életképességével egy új, nagyszabású kulturális alkottással tett bizonyosságot. Jól tudja azt, hogy a tudással és műveltséggel fölfegyverkezett generáció a jövő: azért, hogy különösen tagjainak, de az összes, vidéken lakó szülőknek megkönynyitse gyermekeik tanítását s azoknak gondos, minden irányu művelt nevelését biztosítsa, dicsérendő áldozatkészséggel fiúnevelőintézet felállítását határozta el 200 helytel melyből az idei első évben 50-et tölt be. Helyes érzékre vall a nevelőintézet székhelyének megválasztása, mert Szabadka egyrészt az Alföld minden pontjáról könnyen megközelíthető, benne főgimnázium polgári és kereskedelmi iskola van, másrészt mert e város az utóbbi években elért fejlődéséből ítélve, minden téren nagy fellendülés előtt áll. Ami az intézet belső szervezését illeti örömmel jelezük, hogy az modern nevelési elveket követ és a szoros iskolai tanulmányokon kívül a társadalmi életben szükséges formák és egyéb érvényesülési eszközök (idegen nyelvek, zene) elsajátítására is nagy gondot fordít. Abban meg merész ujjtással messze fölül emelkedik a legtöbb ilyen intézeten, hogy családi jellegű, lehetőleg egyéni nevelést nyújt, aminek külső jele az, hogy a legtöbb ilyen intézetben szokásos 50—60 növendék helyett itt legfeljebb 20—25 növendék van egy-egy felügyelő

tanár különleges gondjaira bizva, ki így ezen kisebb csoport nevelési irányítását hathatósabban végezheti és tanulmányaikban is segítséget nyújthat. Egyszóval az intézet szervezete egészen modern. Az intézet vezetését Bölcseki Lajos, főgimn. tanárra bízta az intézet, ki is minden érdeklődő szülőnek készséggel nyújt felvilágosítást. Midőn az egyesület ezen, a jövő munkáló, nemes alkotásáról beszámolunk s vele szemben a nemzeti kultúra nevében az igaz elismerés adóját lerójuk, kötelességünknek tartjuk rája felhívni a magyar szülők figyelmét, mint amilyen nyugodt lelkiismerettel helyezhetik el gyermekeiket. Kívánunk sok sikert és szép eredményt az ifjú intézetnek.

Új cégek. Bács megyében újabban eme cégalakítások történtek:

Szabadka. Erdélyi D. és tsa dohánynagy-tőzsde. (Egyedüli tulajdonos Bedő Gézáé sz. Grünwald Matild.)

Bajmok. Vajda Gerő fakereskedő. (Lakik Budapesten, Dálnok-utca 22. II. 1.)

Szépliget. Szépligeti Takarékpénztár. (Schäfer Antal igazg. tagságát megszüntették.)

Szenttamás. Szenttamási Első Takarékp. (Manojlovits D. Milán helyébe igazgatóvá Dungyerszky Nesztor választott meg.)

Újverbász. Krämer József sarkőkereskedő.

Újverbász. Seidl György. (Főtelepe Újverbászon, fióktelepe Újvidéken van.)

Újvidék. Markovits Sz. Dusan, rőfőskereskedő.

Apatin. Piry Mihály és fiai fakeresk., téglagyára.

Szabadka. Kohn Sándor nyerstermény- és tollkereskedő.

Csőd Zomborban. Czuczorovits Ferenc zombori kereskedő ellen elrendelték a csődöt.

Tömeggondnok dr. *Strasser* Henrik zombori ügyvéd; helyettese dr. *Rapp* András.

Gőzhajó és tutaj összeütközése. A Bezdán kezelésében levő Csiga átvágásnál a »Sophie« nevű személyszállítóhajó összeütközött egy tutajcsoporttal. Az egyik tót tutajos a Dunába esett. A gőzhajó kapitánya gyors és szakavatott mentési intézkedésének köszönhető, hogy a hullámokból élve kifogták. Ugyancsak a kapitány intézkedett, hogy a szerencsétlenül járt embert a legközelebbi állomásra vigyék, ahol gondos ápolás alá vették.

A titeli szerb ifjuság folyó hó 2-án a Csajkás vendéglőben jól sikerült táncos egybekötött műkedvelői előadást rendezett, amely minden tekintetben jól sikerült. Szinre került a »Füstbe ment terv« és a »Kiadó lakás.«

Elkotyavetyélt ősi leletek. Mutin Demeter titeli lakos — mint levelezőnk írja — kertjének mivélése közben, 6 darab régi ezüst és 10 drab bronz-pénzt talált és ezeket 30—40 fillérért árusította darabonként. A dolog a rendőrségnek tudomására jutott és a régi pénzeket az illető elköbözta és mivel azoknak beszoigáltatási ideje elmúlt, őt a bírósághoz feljelentette. A régi pénzek különböző nagyságúak; egyik oldalukon bika és ibisz látszik, a másik oldalán pedig négy-szögben hileograpf felírás van. Itt senki sem tudja, hogy mely időkből valók.

Az újvidéki selyemfonóda átalakításával kapcsolatos kőmives, ács, bádogos és asztalos munkát Guszek és Pletiszokics újvidéki vállalkozók 3 százalék árengedéssel, a vasmunkát Márkus Lajos budapesti cég 17.565 koronáért, az eternit tetőfödést Hatschek Lajos budapesti cég 4998 koronáért kapta meg.

Iskolaépítés Madarason. Madaras község előjárósága egy iskola 26.770 61 koronával engedélyezett építésére április 27-én tartotta meg a versenytárgyalást. Ajánlatot tettek a következő kőmives mesterek: Barta Sándor (Madaras), 16 százalék, Babjecz Balázs és Schwarcz Mihály (Kiskunhalas), 14 százalék áremelkedéssel. A képviselőtestület új árlejtés kitiűzését határozta el.

Rendőri ruhaszállítás Ópaiánkán. Ópalánka község április hó 27-én tartotta meg a versenytárgyalást a 495 koronával előírányzott rendőri ruházat szállítása tárgyában. Ajánlatot tettek: Vuletin Nikola (Ópalánka) 350 korona, Plavsity Gyóka (Ópalánka) 338 kor. és végül Kühn Ferenc (Palánka) 330 koronával, kinek ajánlata elfogadtatott.

KÖZGAZDASÁG.

Törley Gyula, a Bács megyei Gazdasági Egylet társelnöke 200 koronával alapító tagként lépett be az egyletbe.

Csikódijazás Magyarokanizsán. A magyarokanizsai *Gazdakör* május 15-én csikódijazást rendez, melyen sok tekintélyes gazda vesz részt.

A temerini országos vásár közepesen sikerült. Az iparcikkek forgalma kisméretű volt.

Bánati vetőmagmentesítő társaság alakult Temesváron *Tallán* Béla v. b. t. tanácsos

és a megye legtekintélyesebb gazdáinak részvételével, amelynek célja a nemesített vetőmagvak: buza, zab, tengeri és takarmányrépa nagybani termesztése és a vetőmagképen való forgalomba-hozatala.

A növénybetegségek. A magyaróvári m. kir. növényélet- és kórtani állomás kéri az ország valamennyi gazdálkodóját és kertészkedőjét, ugy-szintén mindazokat, akik a mezőgazdaság és kertészet iránt érdeklődnek, hogy minden egyes esetben, amikor gazdasági vagy kerti növényeiken gomba (baktérium) által okozott betegséget, vagy pedig kedvezőtlen időjárású és talajviszonyokról eredő gyenge fejlődést észlel, a helyi viszonyok kimerítő ismertetése mellett az állomást értesítse és a beteg növényből, a baj megállapítása végett, mintát küldjön. Komoly baj esetén az állomás szakértőt is küld a helyszínére. Felvilágosítást az állomás díjmentesen ad, a minták vizsgálatát ingyen végzi, sőt általános érdekű esetekben szak-közvegeit is ingyen küldi ki a helyszíni vizsgálatra, esetleg a védekezési eljárás vezetésére.

Szerkesztői üzenetek.

Z. I. Köszönjük a kedves gyors megemlékezést és a hosszú utleirást. Ez a figyelem igen megható.

«**A kereskedők szervezkedése**» **Palánka.** Lapunkban megjelent cikkét több vidéki lap közül az *Újvidéki Közlöny* és a *Topolyai Hírlap* is átvették.

M. M. Karlócza. A kiigazítás iránt intézkedtünk. A «kis kisasszonyok», akik azóta már megnőtek, köszönik a megemlékezést. Budán minden csendes, csak néhány antik-tárgy díszel, s várja a műértő mecenást.

Községi előjáróság, Cservenka. Postára tettük. **Dr. F. J., Óbecse.** Iránya, tartalma és írásművészte egyaránt kedvünkre való. Nyomban le is adtuk.

«**Gyengélkedés.**» Az egyes kitételek tulerősek. Ebben mi nem követjük őket. A másikat leközlöttük. Az irodalmi is sorra kerül.

E. K. Vajszka. Sorra kerül.

G. J. Martonos. A levelet másnap kaptuk meg. Lapunk vezére legközelebb Budapestre jön s akkor átadjuk a levelet és a tárgyat. Az iránta megnyilatkozott fegyelem bennünket is kellemesen érint.

Többeknek. Lapunk vezére már teljesen jól érzi magát. A kar azonban még ápolást igényel.

B. G. egylet (G) Zombor. Nem kellett intézkedni, mert a jelzett oldalról aznap elküldték érette.

Cz. E., Eszék. Sorra kerül.

K. E., Bezdán. Besoroztuk. Az ilyent mindig szívesen sorozuk be. De azért a régi genreből is kérünk.

H. Z., Budapest, Károly-körut 7. Még e hó folyamán.

Dr. Röck. A hiányzó régiséget szombatra vagy vasárnapra visszakapja.

St. B., Zombor. A legnagyobb választókerület az újverbázi (4218 szavazóval), a legkisebb zentavárosi (2562 szavazóval). A titel—szabályai csak egy kerületet képez, s csupán 2611 szavazója van.

Pályázati hirdetés.

Bezdán nagyközségben lemondás folytán üresedésben lévő

róm. kath. kántori állásra

pályázat hirdettetik. Az állás jövedelme:

1-ször 1200 korona a község pénztárából.

2-ször örökös sz. misék után körülbelül

150 korona. 3-szor temesések után stóla:

kistemetéseknél 24 fill., nagytemetéseknél

52 fill., pluviális temetéseknél 76 fill., as-

sistenciális temetéseknél 1 kor. 56 fill.

4-szer rendelt szt. misék után: énekes mise

40 fill., kopersós mise 62 fill., jegyes mise

62 fill., assistenciális 80 fill., kápolnában

mondott mise 80 fill. 5-ször esküvők után

86 fill., özvegyek esküvője 76 fill., sirszen-

telés 1 korona, keresztelés 34 fill. 6-szor

bucsuztatás temetéseknél: kistemetéseknél

10 versig 40 fillérréval versszakonként, nagy-

temetéseknél 20 versig 50 fillérréval.

Természetbeni lakás tágas házikerttel.

A megválasztott tartozik a külön meg-

állapított és a főt. érs. hatóság által jóvá-

hagyott feltételekhez fegyelmi vizsgálat terhe

alatt alkalmazkodni.

Folyamodhatni **május hó 10-ig,**

amely napon személyes megjelenés és ének-

próba kívánatik. Szabályszerűen felszerelt

kérvények a bezdáni róm. kath. hitközségre

cimezve, **Nagys. Meszner István**

apát-esperes plébános urhoz küldendők.

A bácsalmási járás főszolgabírójától.

1144. szám/kig. 1910.

Pályázati hirdetmény.

A bácsalmási járáshoz tartozó **Madaras** községben lemondás folytán üresedésben levő és havi előleges részletekben felvehető évi 1200 korona fizetéssel javadalmazott

másod aljegyzői állásra

f. évi május hó 15-ik határidővel pályázatot hirdetek.

Bácsalmás, 1910. évi április hó 21-én.

Koller Oszkár

2—1

főszolgabíró.

Kerény község előljáróságától.

910. szám/1910.

Pályázati hirdetmény.

Kerény községben megüresedett

közrendőri állásra

pályázatot hirdetünk.

Az állást elnyerni óhajtok felhivatnak, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényüket

1820/1910 sz.

Verseny tárgyalási hirdetmény.

Zsabya politikai község által Zsabya községben.

egy állami iskolaépület építésének

biztosítására alulírt községi előljáróság nyilvános írásbeli egységáras verseny tárgyalást hirdet, melyre azonban általán összegben, vagy százalékos ár engedménnyel ellátott ajánlatok is beadhatók.

Az egyes munkálatokra és az azokkal kapcsolatos szállításokra u. m., 1. föld és kőműves, 2. kőfaragó, 3. ács, 4. vas, 5. cserépfedő, 6. bádogos, 7. asztalos, lakatos, mázó stb. 8. kárpitos és 9. burkolati munkálatokra külön-külön is lehet ajánlatokat tenni, azonban óhajtható az általán összegű vagy százalékos ár-engedményű ajánlat benyújtása.

Az építkezés a munka átadás napjától számított 2 (kettő) hónap alatt teljesen befejezendő.

Csak a 83000/III—1907. B. M. sz. szabályrendelet 18. §-hoz kiadott minta szerint kiállított, 1 koronás bélyeggel ellátott és pecséttel lezárt, sértetlen borítékban elhelyezett és közvetlenül, vagy posta útján beadott ajánlatok fognak tárgyalás alá vétetni. Az ajánlat borítékának mintája ez:

A Községi Előljáróságnak**Zsabya.**

Ajánlat az 1820/kig. 1910 számú verseny tárgyalási hirdetésben kiírt munkálatokra.

Az ajánlat ha nem postán, hanem közvetlenül adatik be, úgy az a hivatalos órák alatt a községi jegyzőnél, postán érkező ajánlat pedig az előljáróság címére mindkét esetben **1910 május hó 15-ig** bezárólag adandók be.

Ajánlattevő köteles ugyancsak az ajánlat beadására kitűzött határidőre 26494 kor. 79 fill. előírányati összeg 5%-át bántépénz fejében a községi pénztári helyiségben a közpénztárnok kezeihez a verseny tárgyalási hirdetés számára való hivatkozással készpénzben, vagy biztosítékképes értékpapirokban letenni. A készpénz után a község kamatot nem fizet, a készpénzt azonban megfelelő értékű biztosítékképes értékpapi-

folyó évi **május hó 10-ig** alulírott előljárósághoz adják be.

Javadalmazás: utólagos havi részletekben fizetendő 600 korona készpénz, ruházat és felszerelés.

Kerény, 1910. évi április hó 21-én.

Ladány Ervin **Stöckl Jakab**
jegyző. 2—2 bíró.

FINOMMÁ TESZIK A NÖT**KAPHATÓK MINDENÜTT**

Gyártja: **Vöröskereszt gyógyszer-tár UJPESTEN.**

rokkal a község bármikor kicserélheti. Az értékpapírok kamatszelvevényei pedig esedékességük időpontjában kívánatra kiadandók, feltéve, hogy a letét letiltva nincs. A bántépénzt az ajánlatához csatolni nem szabad, hanem a bántépénz letétele igazoló nyugta, vagy annak közjegyzőileg hitelesített másolata (esetleg a bántépénz összegéről szóló postai feladóvevény) csatolandó az ajánlatához. Nem követeltetik bántépénz a kézműipari szakmákat (kisiparosokat) érdeklő és 5000 korona előírányati összeget meg nem haladó munkálatoknál a szakmabeli iparos mestertől. A verseny tárgyalása község tanácstermében **1910 május hó 17-én d. u. 3 órakor** fog megtartani, illetőleg az ajánlatok fel fognak bontatni, mely verseny tárgyaláson az ajánlattevők, vagy azok igazolt képviselői jelen lehetnek.

A hirdetés, a munka (és szállítási) feltételek, részlettervek, költségvetések, rajzok és ajánlati minta a közigazgatási jegyzői irodában minden nap délelőtt 9—11 óráig megtekinthetők, esetleg a jegyzői magánmunkálatokért szedhető díjakról 1906. évben alkotott vármegyei szabályrendeletben megállapított díjon meg is szerezhetők.

Ajánlattevők ajánlataikkal a végleges döntésig kötelezettségben maradnak.

Azon pályázók, kik a szóban levő ipari munkálat teljesítésére törvényes képesítéssel nem bírnak, kötelesek már ajánlatukban ily képesítéssel bíró megbízottat megnevezni és annak képesítését igazolni.

A 83000/III—1907. B. M. sz. szabályrendelet 16, §-ának 11. és 14. pontjaiban foglalt határozmányok és rendelkezések a munkafeltételekben foglaltaknak.

Azon pályázók, akik ajánlatuk benyújtásakor alulírt hatósággal üzleti összeköttetésben még nem állottak, illetőleg itt ismeretlenek, tartoznak szállítóképességüket és megbízhatóságukat a lakhelyük cégük, vagy vállalatuk székhelye szerint illetékes kereskedelmi és iparkamara által 1 évi időtartamra és csakis a szóban levő konkrét építkezésre szóló érvénnyel kiállított bizonyítvánnyal igazolni, mely bizonylat az iparkamara által zárt borítékban közvetlenül ide lesz elküldendő.

Alulírott községi előljáróság fentartja a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok között az ajánlott árakra tekintet nélkül szabadon válasszthasson.

Zsabya, 1910. április hó 29. napján.

Nikolits Endre

közs. jegyző.

2—1

Jurisin Gyóka

közs. bíró.

Vas és vegyes-kereskedők!
!figyelmébe!

Egy feloszlott gyár alább felsorolt gyártmányainak **teljes készletét megvettem** s így abban a helyzetben vagyok, hogy ezeket a cikkeket, **kisebb tételekben is**, a következő mélyen leszállított árakban szállíthatom.

Ab **mohácsi vasuti vagy hajóállomás.**

10—10

Eladó:

600 gyertyánfa-csákánnyél, darabja 17 fillér.

3500 kapanyél darabja 17 fillér.

2400 bükkfa-csákánnyél, darabja 17 fillér.

6000 favilla, darabja 34 fillér.

600 péklapát, darabja 68 fillér.

500 péklapát-nyél, darabja 50 fillér.

800 vasgereblye-nyél, darabja 17 fillér.

1000 baltanyél, darabja 10 fillér.

500 kislapát, darabja 12 fillér.

1500 kaszanyél, drbja 34 fillér.

Ezenkívül ajánlok kitünő **lenolajpogácsát** métermázskánt **19 K-ért.**

Ehrenfeld Antal

fűszernagykereskedő

M o h á c s.

729. szám/1910.

Ujabb versenytárgyalási hirdetemény.

Bács-Bodrog vármegyei **Madaras** községben az **elemi iskolák kibővítéséhez** szükséges 2 új tanterem és az iskolákhoz szükséges mellékhelyiségek

építési munkálatainak

biztosítására, folyó évi április hó 27-én tartott versenytárgyalás eredményre nem vezetett, ezért 1910. május hó 17-én d. e. 9 órára újabb versenytárgyalás hirdettetik.

A 2 új tanterem és mellékhelyiségek felépítésére a költségvetés szerint 26.770 korona 61 fillér van előirányozva.

Feltételek, műszaki rajzok és költségvetések a jegyzői irodában a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Madaras, 1910. április 28-án.

Vidakovits Balázs, jegyző. 2—1 Varga Adám, bíró.

1976. szám/kg. 1910.

Hirdetemény.

Bács-Bodrog megye **Szenttamás** nagyközség képviselőtestülete a község utcáinak és közttereinek

villanyosvilágítással

leendő ellátását határozta el, ennélfogva felhívatnak a villanyos világítással foglalkozó **vállalkozók**, hogy ajánlataikat ezen község eljárásánál ez év **május 30-áig** adják be.

Felkéretnek ajánlattevők, hogy ajánlataikhoz részletezett műszaki leírást, bér szerződést és áramelosztási, valamint a világító testek felállításának tervét csatolni sziveskedjenek.

Az ajánlatok elfogadásával a községre semminemű kötelezettség nem hárul, e kötetendő szerződés a községi képviselőtestület által történt jóváhagyás után lép érvénybe.

Szenttamás, 1910. április 19-én.

Ivanovits Izidor, jegyző. 2—1 Manojlovits Sándor, bíró.

Uj fajú burgonyák,

legtermékenyebb és legnemesebbek

amelyeket rendkívüli jó tulajdonságai, csodálatig menő nagy termése, a betegségek ellen legellenállóbb képessége a legmesszebbmenő tartóssága következtében Európa minden országában terjedő gazdasági akadémiák, gazdasági tanintézetek, kísérletezési állomások és gazdák által úgy hazánkban, mint külföldön kipróbált és legjobb fajú burgonyáknak elismert nemes burgonya fajok és pedig:

Agnelli-féle Hungária eredeti burgonya ára: 100 klgr. 20 K, 50 klgr. 11 K.

Agnelli-féle Pannonia eredeti burgonya ára: 100 klgr. 16 K, 50 klgr. 9 K.

Agnelli-féle magyarkincs ered. burgonya ára: 100 klgr. 14 K, 50 klgr. 8 K.

Mind ab csári vasúti állomás.
Kapható a létesítőjénél:

AGNELLI JÓZSEF plébánosnál
Csári (Nyitra megye). 8-6

Leány-internátus Zentán.

Az **ENDREINÉ-féle leányinternátusa** (nevelőintézete) Zentán nyilvános jogu polgári iskola.

Magyar, német, franciayelv
= kötelező tantárgyak. =

Továbbképző. Könyvelés-, gép- és gyorsírási tanfolyam. **Szakoktatás.**

Zene, festés, ipartanfolyam.

Családias, gondos nevelés. Kifogás-
= talan ellátás. Korlátolt létszám. =

Internátusi évi díj 600 K.

Elemi iskolásoknak 500 K.

Részletes értesítő (prospektus) kívánatra.

Tizenegy illusztrált folyóirat

kölcsön előfizetésben **csak 30 fillér**

Kölcsön könyvtár

havi előfizetésre.

A vidék részére külön kedvező feltételek. Felvilágosítást nyújt

Első

Budapesti Családi Olvasóköri

Budapest, Eötvös-u. 37.

HUNGARIA-FÜRDŐ ZOMBOR.

Bérlő: **Sárközi Béla.**

GÖZFÜRDŐ:

Uraknak: naponta reggel 5-től d. u. 1-ig, szombaton egész nap.

Hölgyeknek: hétfőn, szerdán, pénteken mindig délután fél 2 órától 6-ig.

Kitünő masször és elsőrendű tyukszemvágó a fürdőben.

A kádfürdőket hölgyek és urak mindennap vasárnap délután kivételével használhatják.
A meleg vízmedence naponta kétszer kimosv. és állandóan friss víz.

MÁRTON ISTVÁN

első alföldi tekeasztal-gyártó ipartelep

SZEGED,

Boldogasszony-sugárút 58. szám.

Legújabb szerkezetű fordítható **tekeasztalok** jótállás és kedvező fizetési feltételek mellett. **Régi tekeasztalok** becserélése méltányos áron. Teljes kávéházi berendezések, tekeasztalok átvonása és javítása. Raktáron tart **dákókat** és mindenféle kávéházi felszerelések.

Rajzok és költségvetések ingyen.

Bács megye földrajza

Az elemi iskolai tanhatóságok, tantestületek, a tanító és könyvkereskedő urak figyelmét különösen felhívjuk az alábbi hirdetésünkre.

Felhívom a t. tanhatóságok és kartársaim figyelmét a **Bács Bodrog vármegyei elemi népiskolák III. osztálya számára, az új utasítás alapján** irt

földrajzomra,

melyet a nagym. Miniszter ur f. évi 54794. szám alatt engedélyezett. Felhívásomat azzal teszem közzé, hogy **ez az egyetlen engedélyezett földrajz**, mit t. kartársaim segédkönyvül használhatnak. Szives jóindulatukba ajánlom sok fáradsággal és költséggel kiállított tankönyvecskémét, melylyel legelső sorban is kartársaimon, illetve tanügyünkön kívántam segíteni.

Könyvem pazar kiállítású, 24 képpel van diszítve és nyomása tiszta. Egyszóval: **külsőleg is a legjobb benyomást teszi a szemlélőre.**

Ara a térképpel együtt 60 fillér. A megrendeléseket gyorsan és pontosan fogom eszközölni.

Mezei Mihály községi tanító Zenta.

KULCSÁR ÉS TÁRSA

mázoló-, fényező- és diszítési műintézet

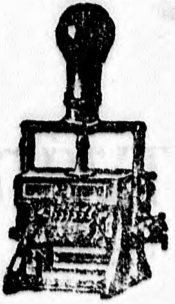
BUDAPEST, VIII., REVICZKY-TÉR 4. SZÁM.

Elvállalunk mindenféle **festészeti, mázólosi és kárpitozási** (tapeta) diszító munkálatokat, a legmodernebb kivitelben, **kastélyok, villák és lakások** számára. — **Kávéházak és éttermek** diszítése tekintetében szak-

ismeretünk különleges. A főváros legnagyobb kávéházainak diszítési munkálatait a mi cégünk végzi. — **A Nemzeti Szalon és a Szent-István-Társulat** termeit is mi diszítettük.

Mintákkal és költségeloirányzattal ingyen szolgálunk.

HIVATALOS

bélyegzőket, pecsétnyomókat, keletbélyegzőt, számológépeket és minden e szakba vágó munkát a legjutányosabban készít az

Első magyar ruggyanta-bélyegzőgyár és intézet:

GEDULDIGER HUGÓ
vésnök

BUDAPEST,
VI. ker., Váci-körut 17. sz.

A Bácsmegyei Gazdaszövetség szállítója.
Árjegyzék kívánatra ingyen.

Hoffman Mihály Özvegye

== Lakásberendezési vállalata ==
SZABADKÁN.

Olcsó áron készít egyszerű és gazdag, de mindig izléses és művészi kivitelű **butorokat.**

TELEFON 400.

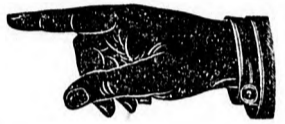
ALAPITTATOTT 1876

A magyar királyi államvasutak gépgyára vezérügynökségének képvisellete:

Guba és Fazekas, Szabadka.

Ajánlja Kühne-féle »Campbell« altalajtömörítőit, »Atom« porszívó gépeit, »Millenium« fűkaszaló és aratógépeit, »Massey Harris« legkitűnőbb szerkezetű amerikai kévekötő aratógépeit.

Szénagyűjtő gépeket egészen acélból, **amerikai tárcsás boronákat, benzinmotorokat** és Geyer-féle **nyersolaj-motorokat**, kedvező felételek mellett.

Állandó gépkiállítás!

Állandó gépkiállítás!

Ujvidéki városi értézi jódosfürdő

biztosan gyógyít csuzt, köszvényt, ischiászt, görvélyt és mindenféle vérbetegséget.

Délmagyarország legtökéletesebb és legmodernebb vizgyógyintézete.

Egész éven át nyitva.

➔ Kérjünk prospektust. ➔